

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט, סגן הנשיא מרדכי בורשטין

תובעים

פלונים

ע"י ב"כ עו"ד מנשה צ. יאדו

נגד

נתבעת

מדינת ישראל, המשרד לביטחון פנים
ע"י ב"כ עו"ד מלאכי פש

פסק דין

שוטרים מצלמים ילדים עירומים במעיין – מקווה ובנוסף שולחים שתי תמונות סטילס של פלג גוף עליון, בקבוצת וואטסאפ, האם קמה אחריות על המדינה לפצות בגין כך, אם לאו, זו השאלה הטעונה דיון והכרעה.

האירוע

1. שלושת התובעים, כבני 12 ו-13 שנים ירדו ביום 06.07.18 מגבעת שלהבת-יה ביישוב יצהר לטבול במעיין - מקווה עם כלבה קשורה ברצועה. התובעים טענו כי בדרכם למעיין חלף לידם ג'יפ של מג"ב שצפר להם ובכדי לאפשר לג'יפ לעבור, הם משכו את הכלבה כדי שתפנה את הכביש ורצו והגיעו למעיין. התובעים נכנסו למעיין המקורה בצילייה אטומה, שם ניתן לטבול בצנעה, התפשטו ונכנסו למעיין לטבול ואז נכנסו שני שוטרי מג"ב למעיין, צילמו אותם במכשירי הטלפון האישיים שלהם ובמצלמה מבצעית. התובעים ניסו להיצמד לקיר כדי להסתתר מהמצלמות וביקשו מהשוטרים לצאת. השוטרים אמרו להם שהם ילבשו תחתונים והם יצלמו אותם עם תחתונים. השוטרים יצאו וחזרו תוך זמן קצר, שבו לא הספיקו התובעים להתלבש, שבו השוטרים וצילמו פעם נוספת את פלג הגוף העליון של התובעים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

הנתבעת טענה כי הסיור המבצעי הבחין בתובעים ואחד מהם זוהה כמי שהפר צו אלוף, מפקד הסיור התקשר לרכז המודיעין ודיווח לו על התובעים וזה הורה לו לצלם את התובעים על מנת שיזהו. המפקד והנהג יצאו מהרכב על מנת לצלם את התובעים והמפקד קרא להם לעצור. לאחר מכן הופעלה מצלמת חזה משטרתית, הבד בכניסה לבור אליו נכנסו התובעים הוסט והתובעים צולמו. רק אז גילה המפקד כי במקום יש מעיין וכי התובעים עירומים.

2. הצדדים הסכימו כי התיק יוכרע לאחר הגשת סיכומים, על בסיס החומר שבתיק וללא חקירת העדים

בכתב התביעה נטענו עילות תביעה שונות, אך בסיכומים, נזנחו עילות התביעה של לשון הרע וההטרדה מינית ואין צורך לדון בעילות אלה. בכתב התביעה נטען כי לא רק התמונות הופצו, אלא גם הסרטונים, אך בסיכומים נזנחה הטענה שהסרטונים הופצו והסיכומים התמקדו בצילום הסרטונים בעירום (סעיף 1.3.1 לסיכומי התובעים). נותרו להכרעה הסוגיות של הפגיעה בפרטיות והתרשלות.

3. עיקר העובדות אינו שנוי במחלוקת והוא שהשוטרים הגיעו למקום בהתאם להוראות רכו המודיעין, על מנת לצלם את התובעים לצורך זיהויים. כאמור בסיכומי התובעים, לא נערך דוח פעולה ובנוסף אחד מהשוטרים אישר כי השוטרים תיאמו גרסאות. כך מסר אחד מהשוטרים במח"ש: **"הוא רשם לי באותיות בעברית, במשמעות ערבית: שהגרסה השנייה זו הנכונה ולזכור אותה"** די בהודיה זו כדי לפגום משמעותית בגרסת השוטרים.

אמנם, בפנינו ניצבות שתי כתות עדים, האחת התובעים וכנגדה השוטרים שהיו באירוע, אך מאחר שהצדדים לא עמדו על חקירת התובעים, מאחר שעדות התובעים תומכת אחת בשנייה ומתחזקת גם מתוכן הסרטונים ומאחר שהשוטרים פעלו לתאם גרסאות, יש להעדיף את גרסת התובעים.

4. בחינת הסרטונים המבצעיים אשר הוגשו לתיק מלמדת כי בסרטון הראשון, השוטר המצלם, החזיק בנוסף גם בטלפון. הוא אמר לתובעים לצאת, ללבוש תחתונים וכי הוא יצלמם. הנערים לא מתנשפים ולא ניכר כי רדפו אחרי השוטרים, כנטען על ידי השוטרים ואף ניכר שהם היו זמן במעיין.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

חרף העובדה שהשוטר היה מודע למצבם של הקטינים, למשך הזמן הנדרש על מנת להתלבש ולכך שהם לא לבושים, המשיך השוטר לעשות שימוש במצלמה המבצעית. למעשה לא הייתה כל נחיצות ודחיפות להיכנס בשנית למקום ואף לא נשקפה כל סכנה המצדיקה כניסה נוספת ומידית למקום. מסקנה זו בדבר העדר דחיפות ונחיצות מתבקשת גם מהוראת רכז המודיעין, אשר מסר לשוטרים, שהתובעים אינם נדרשים ומכך שהתובעים לא נחקרו או עוכבו בסמוך לאחר מכן. אף לא הונחה תשתית ראייתית לעבר פלילי קודם של התובעים ואף לא מעשים פליליים קודמים מצידם.

למעשה, לא ניתנה לקטינים האפשרות להתלבש ולא ניתנה להם התרעה על הכניסה הנוספת. ולפי מונה הדקות של הסרטונים המבצעיים, נראה שהסרטון השני צולם בחלוף כדקה מהסרטון הראשון.

האם הצילומים היו ברשות היחיד?

5. סעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו הכיר בפרטיות כזכות יסוד חוקתית, בזו הלשון: **"כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו"**.

"כבוד האדם פירושו שלא לבייש ולבזות את צלם האלוקים שבאדם" (בש"פ 2145/92 מדינת ישראל נ' גואטה פ"ד מו(5) 704, 724).

סעיף 1 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **"החוק"**) קובע כי **"לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמה"**

סעיף 2 (3) לחוק קובע כי צילום אדם שהוא ברשות היחיד היא פגיעה בפרטיות. בהקשר זה נפסק שרשות היחיד הוא, לא כמשמעותה הלשונית הצרה ואינה בהכרח תוך התייחסות לדיני הקניין. **"יש להעדיף תפיסה רחבה יותר, המגדירה כאמור, את רשות היחיד מתוך רצון להגן על פרטיותו של אדם ולא על פרטיותו של מקום"** (א. שטיין **"האזנת סתר ומעקבים אלקטרוניים נסתרים"** משפטים יד (תשמ"ה) 527, 536-535).

הפרטיות אינה בהכרח של המקום, אלא של בני האדם הנמצאים שם, אף אם המקום אינו קניינים (בג"ץ 6650/04 פלונית נ' בית הדין הרבני האיזורי בנתניה פ"ד סא(1) 581, 606).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

כך למשל נקבע כי צילום בני זוג במקום מוסתר מעין בחורשה, במצבים אינטימיים ביותר, בעקבות מעקב אחריהם מהווה פגיעה בפרטיות (ע"פ 2126/05 ג'רייס נ' מדינת ישראל (26.06.06)).

"גם מחוץ לבית, אנו מצפים לפרטיות ונהנים ממנה במצבים מסויימים, למשל מלתחות בריכה או שירותים ציבוריים (מ). בירנהק מרחב פרטי - הזכות לפרטיות בין משפט לטכנולוגיה (תשע"א) 432).

ברוח זו נפסק בבית הדין הארצי לעבודה כי הזכות לפרטיות אינה מתפוגגת עם יציאתו של אדם מדלת אמותיו ונודדת עמו למקומות נוספים, גם ציבוריים כדוגמת תא שירותים ציבוריים, תאי הלבשה וכד' (עס"ק 7541-04-14 הסתדרות העובדים הכללית החדשה מרחב המשולש הדרומי ואח' נ' עיריית קלנסואה ואח' (15.03.17) פסקה 108).

כך נקבע שהתקנת מצלמה בחדר בו מותקנים כיורים, ביציאה מתאי שירותים ציבוריים, פוגעת בפרטיות, שכן קיימת ציפייה במקום כזה לסביבה אינטימית ולפרטיות (ע"א 22136-09-20 בורסקי נ' יוסקוביץ ואח' (21.02.21)).

במקרה אחר דחה בית המשפט תביעה, שם נערך חיפוש במהלך מרדף אחרי ברחן כאשר במסגרת החיפוש נכנסו השוטרים למקווה טהרה (תא"מ 56838-06-17 פלונים נ' מדינת ישראל (28.05.19)). עם זאת, באותו עניין היה ניסיון לתפוס ברחן, לא נערכו צילומים אלא הסטה קלה של חלק עליון של וילון המקלחת וסגירה של הווילון לאחר שהתובע סירב להזדהות, בחלוף זמן קצר ביותר. עובדות המקרה האמור שונות בתכלית מעובדות המקרה דנן.

6. המקום שבו נפגעה הפרטיות אמנם נגיש ללא תמורה לכלל הציבור, אך נדרשת פעולה שהיא הסטת וילון וכניסה לתוך המעיין - מקווה. בכך נבדל ענייננו מהים הפתוח או ממעיין גלויים לעין הציבור. הפסיקה הכירה בתאי שירותים מוצנעים ואף בחדר היציאה מהשירותים בו מותקנים הכיורים כרשות היחיד. על אחת כמה וכמה, שעה שהמקום שבו נעשו המעשים - מוצנע, נדרשת גישה אליו והמצויים בו נמצאים שם עירומים כביום היוולדם, במצבים אינטימיים ביותר. המקום האמור עולה כדי רשות היחיד כמשמעה בחוק וזכאים המצויים במקום זה להגנה על צנעתם.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

סבירות הפעולה והגנות

7. ככל שבעניינינו היה מבוצע רק הצילום הראשוני, ללא הצילום השני, כי אז שיכול שהמעשה שנעשה היה זוכה להגנת הוראת סעיף 19 לחוק הגנת הפרטיות, שעניינו פטור מאחריות לרשות בטחון ובכלל זאת לשוטר, אשר פוגעים באופן סביר במסגרת תפקידם ולשם מילוי. הצילום הנוסף והמיותר, חרג באופן ממשי מההתנהלות הנדרשת, תוך התעלמות מזכויות הקטינים ואין בהתנהלות זו משום פגיעה סבירה.

רכז המודיעין נשאל בנוגע לתיעוד הרחצה בעירום ומסר כי "אין שום צורך מבצעי בנערים רוחצים במקווה", כי אין צורך לתעד כל מפגש (ש' 84-80) וכי מעולם לא הנחה ולא ינחה לתעד אנשים עירומים וכי הדבר "אסור בתכלית האיסור" (ש' 100-105). די בדברים אלה כדי להוביל למסקנה שלא היה מקום לצילום וכי גם לשיטת הנתבעת התנהלות השוטרים לא הייתה תקינה.

8. כאשר נח השתכר "ויתגל בתוך אהלה", ראה בנו חם "את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ". במקום שחם ינהג בכבוד באביו, יכסהו או לא יספר לאחיו, בחר חם לספר לאחיו שם ויפת. אך אלה נקטו בגישה אחרת ובחרו לנהוג בכבוד בנח: "ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם וילכו אחורנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחורנית וערות אביהם לא ראו" (בראשית ט כא, כג).

מצופה מאדם, קל וחומר, בן בנו של קל וחומר, מנושא משרה ציבורית האמון על שמירת החוק והסדר, כי כאשר הוא נתקל באדם ערום, בסיטואציה אינטימית, כי יאפשר לו להתלבש ככל שיחפוץ, להתארגן ורק לאחר מכן ימשיך בפעולותיו מול אותו אדם. על אחת כמה וכמה כאשר המדובר בקטינים וכשלא מתקיים כל צורך מבצעי אחר, המצדיק את הפגיעה בפרטיותם. אך בעניינינו, לא כך נקטו השוטרים וממילא יש בכך כדי ללמד כל העדר הפגיעה הסבירה.

מסקנה זו מתבקשת גם לנוכח הודעות השוטרים שנמסרו למח"ש מהן עולה כי לא היה מקום לצלם בעירום ובפרט לא בפעם השנייה בה צולמו התובעים (ראו למשל הודעה מיום 27.08.18 בשעה 10:28 ש' 148).

9. העדר הפגיעה הסבירה וההתנהלות השוטרים, בנסיבות שפורטו לעיל עולות לכל הפחות לכדי התרשלות במעשי השוטרים. מכאן שלא תקום לנתבעת הגנה בהתאם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

להוראות סעיף 3 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952, לפיו: **"אין המדינה אחראית בנזיקים על מעשה שנעשה בתחום הרשאה חוקית, מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית; אולם אחראית היא על רשלנות שבמעשה"**. מאחר שהתרשלות הייתה גם הייתה, לא תקום ההגנה האמורה.

10. הנתבעת טענה כי יש מקום להפחית אשם תורם, אך במכלול נסיבות העניין, בהתחשב בכך שלא נשקפה כל מסוכנות מצד התובעים, בכך שלא יוחס להם כל מעשה פלילי ובהתחשב בהתנהלות השוטרים, אין מקום לקבוע אשם תורם וזאת גם לנוכח גילם של הקטינים בעת האירוע. צילום התובעים הקטינים בעירום בנסיבות האמורות אינו מהווה מעשה של מה בכך ואין מדובר בתביעה טרדנית בעניין פחות ערך (ראו סעיף 6 לחוק) על כן קמה לתובעים הזכות לתביעה ולפיצוי.

הפיצוי

11. מכאן יש לבחון את שאלת הפיצוי המגיע לתובעים. לפיצוי זה זכאים התובעים, אף ללא הוכחת נזק, בהתאם להוראות סעיף 29א לחוק. בחינת סכומי הפיצוי הנפסקים מלמדת שהסכומים שנפסקו במקרים דומים לא היו בשיעור רב (ראו למשל: א. הלם **דיני הגנת הפרטיות** 268). כך גם במקרים בהם נערך חיפוש חזותי בעירום חלקי שלא כדין (ראו למשל: ת"א 36771-05-10 **פלונית נ' מדינת ישראל** (01.06.16)). הפגיעה הייתה בליבת הזכות לפרטיות ולא בשוליה (ע"א 8954/11 **פלונית נ' פלונית** פ"ד סו(3) 691, 759).

הצילום היה למספר שניות. הפגיעה הייתה ממוקדת בצילום ולא הוכח פרסום הסרטון האינטימי האמור. אף לא הוכחה כוונה לפגוע מצד השוטרים. עם זאת, הפגיעה הייתה בקטינים אשר רחצו בעירום במקום נסתר ולא ציפו שיצולמו במקום זה וכי יבוישו באופן זה. צנעת הפרט היא מהחשובות שבזכויות האדם והיה בהתנהלות השוטרים כדי לחדור למתחם האינטימיות של התובעים (ראו והשוו: ע"פ 2126/05 **שם**).

במכלול נסיבות העניין ומהשיקולים שפורטו לעיל, פוסק פיצוי בסך 10,000 ₪ לכל אחד מהתובעים הקטינים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 57301-12-19 פלונים נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

רשלנות

12. התובעים טענו גם לעוולת הרשלנות, אך לנוכח הפיצוי שניתן להם בגין הפגיעה בפרטיות ומאחר שלא הוכח נזק מעבר לכך, אין מקום לפסוק פיצוי בגין עוולת הרשלנות האמורה.

סוף דבר

13. מחייב הנתבעת לשלם לכל אחד משלושת התובעים הקטינים פיצוי בסך 10,000 ₪ ובסך הכל פיצוי בסך 30,000 ₪. במכלול נסיבות העניין, מחייב הנתבעת לשלם לתובעים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪.

ניתן היום, ו' ניסן תשפ"ב, 07 אפריל 2022, בהעדר הצדדים.

מרדכי בורשטין, שופט, סגן הנשיא